

Τεχνητή πίστη;

[Ορθοδοξία](#) / [Κοινωνικά θέματα](#) / [Πνευματική ζωή](#)

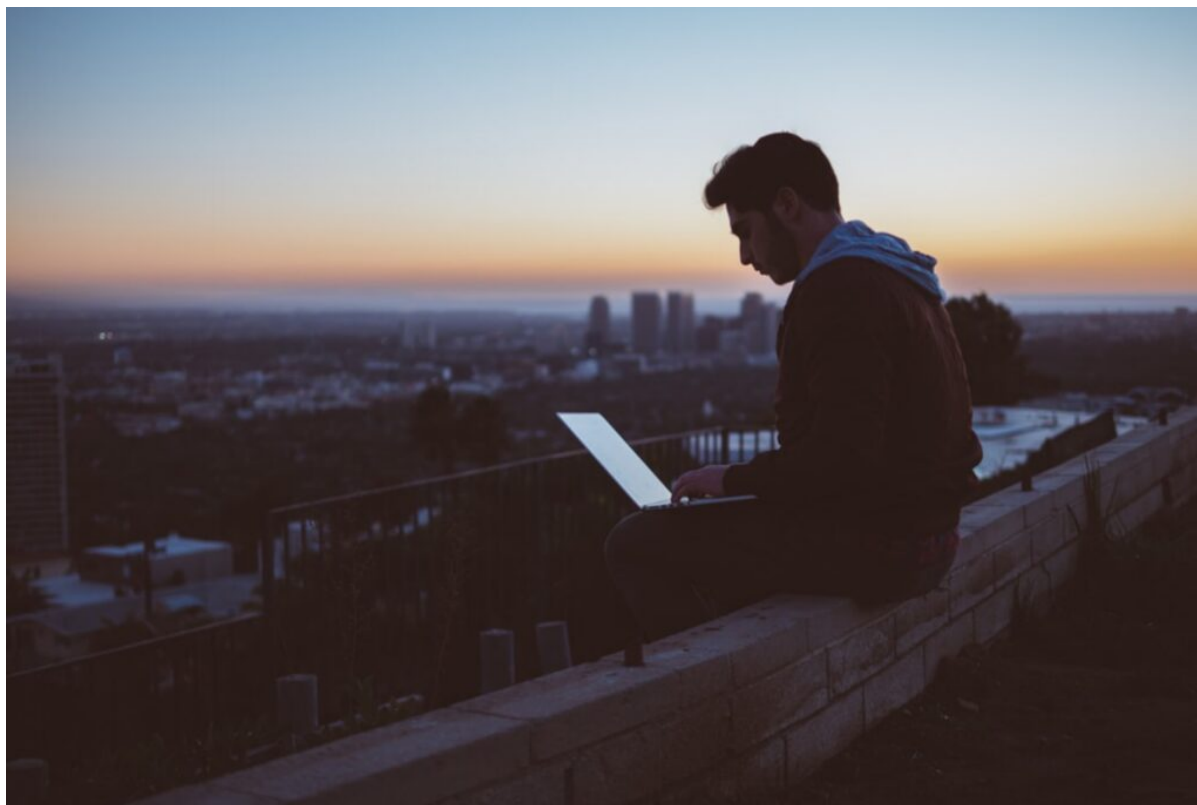
[Μαρία Λουπίδου](#)



Ποιος αλγόριθμος μετράει την πίστη; Πως μπορεί το διαδίκτυο να την μεταδώσει, να την παρουσιάσει, να την αποδώσει;

Στο νεανικό κοινωνικό δίκτυο που λέγεται tik tok οι έφηβοι σκηνοθετούν με μεγάλη άνεση τον εαυτό τους να αναπαριστά ηχητικά αποσπάσματα. Σε ένα ευφυολόγημα από αυτά που είναι σύντομα και διασκεδαστικά, η πρώτη φωνή λέει: «βλέπω ότι τα σημερινά παιδιά είναι μακριά από την Εκκλησία» και η δεύτερη φωνή απαντά: «τι λες καλέ ... 20 μέτρα είναι από εδώ»!

Είναι όντως αστεία η διαφορά ανάμεσα στην κυριολεκτική και την μεταφορική έννοια της λέξεως εκκλησία, αυτό όμως που έχει ιδιαίτερο ενδιαφέρον είναι πως τα παιδιά που υποδύονται αυτό το σύντομο ανέκδοτο οπτικοποιώντας το, επιλέγουν για την πρώτη φωνή να υποδυθούν μια μαντηλοφορούσα ηλικιωμένη γυναίκα με έντονα χαρακτηριστικά και σύμβολα (σταυρό, βιβλίο, θυμιατό).



Αυτό που καλείται να κάνει ένα ορθόδοξο κοινωνικό μέσο με παρουσία στο διαδίκτυο είναι να μπορέσει να αποσυνδέσει από το μυαλό των νέων παιδιών τα λάθος νοήματα που έχει η λέξη εκκλησία προσλάβει. Δεν είναι κάτι εύκολο αυτό. Δεν γίνεται με έναν αλγόριθμο που απλά θα αντικαταστήσει σε όλα τα pixels μιας εικόνας ένα τόσο υψηλό νόημα γεμάτο συνεκδοχές τις οποίες τα παιδιά όχι μόνο δεν έχουν βιώσει, δεν τις έχουν γνωρίσει, αλλά ούτε καν ακούσει ποτέ ως λέξεις αρθρωμένες, ως υποψία άγνωστης πραγματικότητας.

Τι είναι λοιπόν η Εκκλησία; Ένα σύγχρονο ορθόδοξο κοινωνικό μέσο δεν μπορεί να αποδώσει το νόημα αυτό στην ολότητά του. Μπορεί όμως να δείξει τον δρόμο, να περιγράψει την κατάσταση και να ορίσει την αλήθεια αυτής της έννοιας ώστε ελεύθερος ο κάθε χρήστης του διαδικτύου να αναζητήσει την Εκκλησία που όντως βρίσκεται μάλλον 20 μέτρα από το σπίτι του, κοντά στο σχολείο του, παραδίπλα από το φροντιστήριο του, πίσω από το γήπεδο.

Προσοχή όμως. Τα νέα παιδιά έχουν την κριτική ικανότητα να αναγνωρίζουν το πλαστό και το δήθεν με μεγάλη ευκολία και να πατούν το κουμπί που θα κλείσει το «παράθυρο» στον browser και την επικοινωνία. Μπορεί να μην ξέρουν την σημασία της Θείας Λειτουργίας που είναι η κεντρική λατρευτική στιγμή στην ζωή της Εκκλησίας, μπορούν όμως να διακρίνουν την έλλειψη αγάπης στον αρθρωμένο λόγο, την διάθεση επίκρισης και κατάκρισης και τόσα άλλα χαρακτηριστικά που δεν αφήνουν να φανεί το φως της αλήθειας στο μήνυμα της Εκκλησίας.

Αυτό που δεν μπορούν να κάνουν οι νέοι σήμερα είναι να διαβάσουν σε βάθος ένα γραπτό κείμενο. Δυσκολεύονται να συγκεντρωθούν στην ανάγνωση πάνω από ένα συγκεκριμένο χρονικό όριο. Και έτσι ελκύονται από την γοητευτική εικόνα και το βίντεο. Η κατανόηση κειμένου και οι νοητικές λειτουργίες που χρειάζονται για την αφομοίωση και την εμπάθυνση έχουν ατονίσει. Έτσι οι εμπειρίες που αποκτούν εντός του χώρου του διαδικτύου είναι εντελώς διαφορετικές από αυτές που αποκτώνται από την μελέτη και την εσωτερική κατανόηση. Τα ερεθίσματα των συναισθημάτων είναι διαφορετικά και το θυμικό μαθαίνει να λειτουργεί με διαφορετικό τρόπο.

Όσο κι αν αναπτυχθεί η τεχνητή νοημοσύνη των ηλεκτρονικών υπολογιστών δεν θα μπορέσει να δημιουργηθεί αλγόριθμος που να μεταδίδει την εμπειρία της πίστης ούτε καν ως παραλληλισμό μιας γνωστικής ικανότητας με μία άλλη. Το μυστήριο δεν διαμεσολαβείται. Και καθώς η τεχνολογία μπαίνει καθολικά στη ζωή μας θα επηρεαστεί ολόκληρη η ζωή μας. Το μόνο που μπορεί προς αυτή την κατεύθυνση να κάνει ένα ορθόδοξο κοινωνικό μέσο, και οφείλει να το κάνει καλά, είναι να αποφεύγει την υιοθέτηση στερεοτύπων και προκαταλήψεων που εμπεριέχονται στα δεδομένα με τα οποία εξελίσσονται οι «αλγόριθμοι» και εκπαιδεύονται οι νέοι χρήστες. Να δημιουργεί δηλαδή υγιείς αναζητήσεις, να ελευθερώνει από δεσμά και αγκυλώσεις που υπάρχουν ήδη και να είναι ειλικρινές και όμορφο στην προσπάθειά του: να φέρει τα βήματα των νέων έξω από την πόρτα της κοντινότερης σε αυτούς εκκλησίας για να μπορέσουν να ζήσουν το μυστήριο της πίστης.

<http://bit.ly/36fMLRN>